

Эрурсен шоҳ—аиар оюхсен, сен; Аиар оюхсен, сен—шоҳсен, сен!

ХАБАР

شبر

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги нашири

1992 йил марта чиқа бошлаган

• 1993 йил 9 апрель № 15 (54) •

Нархи 10 сўм.

• Фахрийлар—фаҳримиз

МУРАББИЙЛАР КЕНГАШИБ ОЛИШДИ

Иншалар ўтаверади. Даврлар, замонлар алмашаверади. Инсон оғиги ҳам ўзи, ўзгаради, лекин қалб ўзгаради. Узининг сирслигиги, ҳар доим садоватга, муруватта ташнилигини сақлаб қолаверади. Зеро, эзгулик, одамийлик унуттилган жойда юлда ўйл очиш қийинлашади.

Республика алоқа ходимлари касаба уюшмаси Марказий Кўмитеси ранси Тоҳир Назаржонов узоқ йиллар самарали меҳнат килиб, айни вақтда қариллик гаштими сурʼатдан нафака-хўрлар кўнглини кўтариб, уларни моддий ва маънавий раббатлантиришига бош-кож бўлди. Якинда Тошкент шаҳри ва пойтагт вилоятидаги истиқомет қилаётган бир гурӯҳ собиқ алоқачиларни тўплаб, зиёфат берилди. Фахрийларнинг ҳар бирига беш юз сўмдан ёрдам кўрсатилди.

Ораларингизда ўзбекистондаги алоқа хизматига таъмал тошини кўйтаг, олийгоҳни ташкил этишда бош-кож бўлган азиз инсонлар ўтишибиди, — деди Т. Назаржонов, — Юсуф Мухаммадов, Рауф Янгуров, Шавкат Исломов... Бу рўйхатни яна давом этириш мумкин. Мәксадимиз сизларига маънавий кўмак бериб, руҳларнинг кўтариши. Барча фахрийларнинг бекиёс ҳайъат тажрибага эта. Бу борадаги ҳайрли ишларни амалга ошириш учун алоқа ходимлари фахрий кенгашини тузмоқчимиз. Апрель ойидаги мазкур кенгашнинг таъсис йигилигини чакирилиб, унда режа ва дастурлар белгилаб олиниди. Бундай кенгаш вилоятларда ҳам ташкил этилади.

Бу кунда ёки бир йилда тугилган фикр эмас. Мазкур режа бизни узоқ вақтдан бўён безовта қилиб келади. Якинда давлатмизга ташриф буюрган олмониялик ҳамкасларимиз хикоя-

сидан мэълум бўлди, уларда ана шундай кенгаш узоқ вақтдан бери фаолият кўрсан экан.

Фахрийлар бу таълифни чин дилдан кўллаб-куватлайдилар. Тасис йигилиши чакириладиган кун белгилаб олиниди.

Умримнинг 32 йилини алоқа хизматига бағишладим, — деди нафқаҳхўр Р. Х. Янгуров. — Ҳеётим халқа фойдаси теккани учун хотира га айланниб қолган. Уруш вақтида ҳам, ундан кейин алоқа хизматини таржетдим. Ниймати бундан кейин ҳам касбига содик колиши. Инсон умримнинг мезони ҳаётдан бир нима олиб, уни одамларга қайда дараҳада қайташи билан ўтлачар экан.

Алоқа фахрийи Юсуф Мухаммадов сўзи давроларни калбими төгдек кўтари:

— Умр бетўхтос ўтаверар экан. Улгурсанг, интилсанг яшаб коласан, йўқса пушмонлидига забунсан. Мен халқимизга яхши таниш бўлдим. Савдошкорлар Карим Зокиров ва Шукур Бурхонловлар билан талашиб-тортишиб ўтган беғубор болалигимни эс-эс хотиралайман. Уртичанин кўя туринг, ўз она тилимда ийманниб, қизарин, зўрга гапирадим-да! Мактабни тутгатча, ўрис мамлакатига ўқишига бормаси дебсан, ўттоқларим: «Сеним?» деганча кулиб юборишганди. Насиб қигъон экан, Москва алоқа ойилохига ўқишига кирдим. Урдуша ҳам алоқачи бўлиб ҳизмат қилдим. Кейнинг йилларда почтчилик қилдим. Алоқа вазирлигидаги ишларни ўтказиб ўтди.

Нафқаҳхўр Н. А. Извольский табиатни фалсафага қизиқувчан одам экан, шу бонс гапни узоқдан бошлиди:

— Ҳеёт — меҳнат, ҳарарат, интилиш демакидир. Ҳарбий алоқачи сифатидаги фин ва Улуғ Ватан урушида катнашдим. Кўп оғир кун-

ларни бошимдан кечирдим. Жанг пайтида алоқачиларга осон бўлмаган. Доимо олдинги сафда бўлардик. Мабодо иккى ўртада алоқа узилиб қолса, ҳаммага кийин. Имоним комилки, ўшанда халқимизнинг бахт соатди учун курашган эдик.

Хизматим даврида неча тоғон газета-журнал, хет-хабар ташнаганини эслай олмайман, — деди меҳнат фахрийи Шайх Шодмонова, — хотто тунлари тиним билмасдик. Умрим шу касбга боғланди. Хизматим туфайли канча дўстлар ортиридим. Мехрибон ва саммий кишилар билан бирга ишладим. Кебинадан ўч қачон иолиган эмасман.

Алоқа вазирлиги қошидаги кадорларни қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш ва фаолиятини мувофиқлаштириш маркази бўшлаб Шавкат Юнусов буғунги кундан мурраббийликни ривоҷлантириш, ёшларга тажриба ўргетишнинг муҳимлиги, фахрийлар эса бу борада кетта ишларни амалга ошириши мумкинлигини таълимиш ўтди.

Йигилишда бундай дилдортер учрашувларни мунтазам ўтказиб туршига келишиб олиниди.

Юсуф РАСУЛ

СУРАТДА: фахрийлар кенгаши иштирокчилари. Сураткам М. БОЛТАБОЕВ

ОЛАМДА НИМА ГАП?

• Вокеалаф • Янтиклияф • Хабарлар

• Малайзия Баш вазири Маҳатхир бин Мудаммад бошияк ҳукумат делегацияси 4 кун мобайнида ўзбекистонда бўлди. Иккى мамлакат ўртасидаги алоқаларниг янги босичга кўтарилишини ҳамкорликни килишигни келишид.

• Туркия Республикаси президенти Тургут Йозол бошчилигидаги давлат делегацияси учун мобайнида ўзбекистонда бўлниб, жумхуритимиз раҳберлари билан музокаралар олиб боришиди. Иккى мамлакат ўртасидаги дўстликни ҳамкорлик мустаҳкамловчи хужжатларга кўйилди.

• Ўзбекистонга ташриф буюрган Туркия Президенти Тургут Йозолга Тошкент Даълат иктисодиёт донрифункцияни фахрий докторлик даражаси берилганини иккى мамлакат ўртасидаги дўстликни алоқаларниг ўтирофиши бўлди.

• Ўтган шанба куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Жиззаздаги пайпоқ тўзуп фабрикасида ўтказилган Нарўз байрамида иштирок этди.

• Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Мажмаси беғлиланган ҳарбий ва муъобии хизмат муддатларини ўтаб бўлган шахсларни куролли кучлар, чегара ва ички кўшиллар сафларидан заҳиррага бўшатиш ҳамда фурқорларни муддатни ҳарбий ва муъобии хизматга навбатдаги чақириш тўғрисида қарор қабул қилди.

• Канаданинг Ванкувер шаҳрида Россия Президенти

Б. Ельцин билан АҚШ Президенти Б. Клинтон ўртасида олий дараҳидаги учрашув бўлниб ўтди. Иккى ҳукумат бошлиги Россияда иктисолий ислототни ривожлантиришга хизмат киладиган ўзхокатларни имзолашди.

• Озарбайжон республикаси шаҳар ва қишлоқларда бўйниларни ғавқулолава додат ълон қилинди. Арманистон ва Озарбайжон ўртасидаги куролли тўқиашувлар авж олғатиган боксе шундай қарор қелинди.

• Душанбеда аниҳа вақтдан бери «Труд», «Известия», «Правда» газеталари дўйонларда кўринмайди. Яқинда уларнинг сафиги «Комсомольская правда», «Аргументы и факты» ҳамда ўнномдаги рус, тоҳик ва ўзбек тиллерида чоп этиладиган газеталар кўшилди. Матбавиилар бу ҳол етварли мидорда босмахона маҳсулотлари олишомаётани ҳамда нашриётларнинг қарзи ошиб бораётгани туфайли юз бермокда деб хисоблашмоқда.

• Бразилияниг Борони шаҳридаги обиан жаҳон орқали ҳар шанба куни ярим соатлик исломий кўрсатув намойини этилмоқда. Уни шу орадаги исломий марказ Сайид Камол Усмон тайёрлаётir.

• Ўтган йили, оммавий ахборот воситалари ходимлари ва улар ишлаб турган хоналарга 358 марта ҳужум килинган. Натижада 49 журналист улган. Бундай хунум ҳол Шарқий Осирула мемлакатларда ва собиқ СССР жумхуритларда тез-тез соидир бўлмоқда.

БУГУНГИ СОНДА:

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

• ХАБАР — ИЖТИМОИИ ЗАРУРАТ

• МУКАММАЛ ЛОЙИҲАЛАР—МУВАФАҚИYАТ ГАРОВИ

• КАБУТАР ШАҲАРНИ ҚУТҚАРДИ

• «УЗДУНРОБИТА» УЧУН ИКИ ДУНЕ БИР ҚАДАМ

• АЛОҚАЧИ МУАММО ҚУЯДИ

• КИМНИ ИШБИЛАРМОН ДЕИМИЗ?

• Сизга қандай хизмат күрсатишиялти?

АЛОҚАЧИЛАР СУЛОЛАСИ

Сиз санъяткорлар, бояндар, олимлар, шифокорлар, музаллымлар суоласи ҳақида күп эшитгансиз, ўқигансыз. Лекин алоқачилар суоласи ҳақида-чи? Қоралогистоннинг Амударё туманинда ана шуңдай суолала бор.

Мангитдаги шаҳарлардо марказий телефон станцияси алоқачиси Зулфия Дўстжонова ана шу суоласининг кенжә вакили. Мактабда ўқиб юрганидәк у отаси Назар Дўстжонов ва онаси Аслопаша Бобоқоновлардин касбига ҳавас билан қарадар, бўш пайтларида уларга ёрдам беришга шошиларди. Ўрта мактабни тутагиб, деч иккимай туман алоқа тутугнишига кирди.

— Устозларим Солиҳа опа Галиуллина, Бики опа Жуманиёвовлардан бир умр миннатдорман,— дейди Зулфия,— улар билмаганларини эринмай ўргатишди, яхши сўзларини аюшмай, қийналган пайтларимда қўллаб-куватлашди. Кейинчалик улар биз ёшларга ўз ишларини топшириш, нафақа-хўрлика чиқиши.

Назаримда устозлари унга нафақат алоқа восита-ларини, балки тумандаги миглаб мижозларнинг кай-фиятларини, гоҳ нозик, гоҳ интиқ табиатларини ҳам ишончи топшириш кетишган-дай. Шу боис 12 йилдирки, ишчан алоқачи хизматидан туман аҳолиси мамнун.

— Энг қувончи куннингизни эслай оласизми?— сўрай-ман ундан.

— Албатта,— дейди у кули,— ишга келган дастлабки куиларимда мижозларни қайсиdir бир узоқ шаҳар билан бөгладим. Шу куни уйга қувончиничи сирмай қайтидим. Зеро, мен учун узоқ юртларга овозин этишини тасаввур қилиш нақадар завъяди эди.

Ха, у ҳар дақиқада одамларга керакли эканлигини хис қилиб яшиади, ҳамигортлари мушкунлини осон қилаётганидан ҳамиша мамнун.

— Юмушим мутлақо қи-

йин эмас, фақат мижозлар кайфиytидан ҳар хил ҳолаттаги тушаман. Масалан, ким киминидир соганиб излайди, кимидир мухим ингилиткин етказиши шошилади, бальзан ноҳушиликни маълум бўланшига тўғри келади. Шундай пайтларда жуда эзилиб кетаман,— дейди Зулфия.

У ҳар йили туман ёки жумхурятда ўтказиладиган алоқачилар танловида қатнашиб голиб чиқади. Жамомат ишларидаги фаол иштироки билан кўпигина ҳам-каебларига ўннак. Зулфия-

инги синглиси Шарофат, ана-укалари Рустам ва Икромлар ҳам туман алоқа бўлимиди хизмат қилишади.

Агар Мангит шаҳридан телефондан «07» рақамини терсанги, бир зум ўтмай, «Сизни ўн иккинчи эшитади», деган мулойм овоздан

• Муштарий таклифи

ИСТАГИМИЗ ЕРДА ҚОЛМАС...

Қорақалпогистон мухтор жумхурятининг Тўрткўл, Беруний, Элликала ва Амударё туманинда истиқомат қилувчи аҳолининг асосий қисмини узбеклар ташкил қиласди. Шу обис улар Тошкент телевидениси кўрсатувларини томоша қилишларни исташади. Аммо мұхлислар учун доимий рашида бу борада имконият яратилган деб бўйлайди.

Амударёнинг чап қирғогидаги Хоразм вилояти аҳолиси Узбекистон телевидениси дастурларни хоҳлаган пайдада кўрниш мумкин. Бизда эса «Останкино» ва Россия телевидениси дастурлари деб ярлар ҳар куни тўла кўрсатилади. Уларнага ўрнага Тошкент кўрсатувлари намоиш этилса айни мудда бўлади.

Юнорида тилда олинган ҳудудда турманилар ҳам истиқомат қилишади. Уларнинг истаклаки иnobатга олининг, Тўрткўл шаҳрида Ашгабаддан бериладиган кўрсатувларни олиб бериниччи телевиденина қурилиши бошланган эди. Аммо бу иш ҳам иҳонсига етади. Телеминорага келган асбоб-ускуналар очиқ ерда бефойда этибди. Қўйсонли телегомошабилар истаги иnobатга олинса, нур устига аъло нур бўларди.

Абдула БЕКЖОНОВ,
Қорақалпогистонда хизмат
курсатган журналист

воқиф бўласиз. Бу — Зулфия Дўстжонова! У буюртмани қабул қилиб олгач, тез орада исталган шаҳар билан сизни бўглади. Узбекистоннинг устаси бир қанча Фахрий Ерликлар билан тақдирланган. Согинган қалблар аро, ҳижрондаги дўстлар аро, таниш-нотини инсонлар аро қўпир вазифасини ўтётганидан у беҳад курсанд.

М. АҲМЕДОВ

СУРАТДА: Зулфия Дўстжонова

ДАСТЛАБКИ МАРКА ЧИҚҚУНГА ҚАДАР

Янги тартибида ўтилган, ҳатҳақи олдицанд тўлана бошлилди. Этасига отказиб берилгунга қадар уларни ўйлаб даги почта дафтарларига узундан-узун қилиб қайд этишига ҳоскат қолмади.

1890 йилга «Қора пенинз [иҚора чиқи]» маркаси муомалага чиқарилди. У дунеда биринчи почта маркаси ҳисобланади.

1913 йилга қадар инглиз маркаларнинг асосан қиролинг ёнлами тасвири акс этитириб келинади. Уша

кеёзлари чиқарилган денгиз тойчасининг сурати билан бу аниъанадан четлашнилди. Қирол сурати ҳамон сақлашиб қолванди.

60-йиллардан у ёки бу воқеа-ходисага бағишиланган ранг-баранг туркмени марказлар пайдо була бошлади. 1964 йилдан ўтиборан турли саналар, мухим воқеаларни акс этитиручи маркаларни муомалага чиқарышига кирказат берилди.

А. АЛИЕВ тайёрлаган

ҚИТЪАЛАРНИ БОҒЛОВЧИ КЎПРИК

Яқинда Америка Қўшима Штатларининг Тошкентдаги элчионасида «Ўздуниробита» қўшима корхонасини танишириув маросими бўлиб ўтди. Унда Узбекистонда алоқа хизматини намунали ўйла қўйиши, замонавий алоқа восита-ларини кенг кўламда жорий этиш, корхонанинг бу борада олиб бораётган ишлари хусусида фикр алмашиди.

Ихтинослашган алоқа хизматига бўлган эътиёжини қондириши ўйлида «Ўздуниробита» дастлабки қадамини ташлади. Пойтахтида радиотелефон алоқасинида ишга тушарилиши алоқа хизматини жаҳон талаблари давражасида кўтаришига имкон яратди. Финляндиянинг «Нокия» фирмаси томонидан яратилган радиотелефон қўримлалари ва маҳсул ташлашув станицалари мижозларни нафақат пойтахтнинг ички нутқатлари, балки шаҳарлараро ва ҳалларо телефон алоқаси билан таъминланайди.

Ўзбекистоннинг миллий мустақилликка эришганилиги ҳалқаро муносабатларни тақомиллаштиришга замон яратди. Чет давлатлар билан иктиносидий ва маданий ҳамкорликнинг ривожланishi жумхурятимизда ихтинослашган алоқа хизматини янада кенгроқ кўламда иш олиб боришини тақозо этмоқда. Шу мақсадда «Ўз-

1834 йили инглиз қироллиги молия бошқармаси тубдан янгича тўлос тизими — янги тартиб жорий этишига киришиди. Бу қондага кўра, Британия оролларининг манзилларига етказилётган хатлар учун 1 пекс тўлос ҳақи беғилаб кўйинди.

Аввалинг тартибида кўра, шатларни элтиб беринча саҳифаси ва элтиб бериладиган манзилларга бўлган масофа ҳисобга олиниар, ҳали конвертлар ўйлаб топилмаган эди. Шу боис топталбакни ўйлаб бўлганим, шундай тарзда сўртичлаб кўйинлардикни, почта ходимларни унинг четига қараб, неча саҳифа эканларига санаб чиқариладиган чиқарилганинг қилинган тартибига ўтилган.

Ошик машуқасига сави-са- доқатини иззор қилди, шеърлар ўқиди. Бунакада соатга көраша ошик-мошиқларнинг хаёлига келармади. Ромеонинг ҳеч нарасадан ҳабари ўйқ бечора онеси ҳалқаро сўзлашув

учун ҳисоб-китоб қоғозини кўрга олганда ўзидан кетиб қолаёди. Алоқачилар эса қарз тўланганча телефонни узинг кўйишди.

Бу антиқи ҳабарни чоп этиган «Могилевскай правде» газетаси «телефондаги муҳаббат» хосмас энгандан бандаларга қимматлики қилишини назарда тушти. Шаҳарда яхшиланган таъсирни маслаҳат берди.

ЧОРАСИ ТОПИЛДИ

Россия Алоқа вазирлиги мутахассислари томонидан бир неча йирмик шаҳарлардаги телефон-автоматлардан фойдаланиш ҳолати текшириб чиқилди. Самара шаҳри телефон тармоғига ўтириди. Шаҳардаги ҳар 5 телефондан 4-таси фойдаланиши учун яроқлини. Шуньга қаралмай ҳар куни қиймати 670 сўмлик телефон трукбаларининг 10-15 таси ўтирилаб кетилимда.

Набережные Челни шаҳрида эса энг қуйи кўрсаткич ҳайди этилди. Шаҳар таксо-фонларининг тўртдан ўчи кисмим умуман ишга яроқлизди. Телефон тугуни ходимларни томонидан телефон-автоматлардан фойдаланиши яхшиланган мутахассислардан 30 та янги таксофон ўтилди. Бу таксофонларнинг афзалигини шундаки, трубка ўрнига мустаҳкам кути ичига жойлаштирилган микрофондан фойдаланиллади.

ТАРЖИМОН КОМПЬЮТЕР

Япон олимлари таржима тизими билан жизозланган дастлабки алоқа йўналишимни синовдан ўтилизди. Япониянинг Киото, Ақшининг Кентуки, Германиянинг Мюнхен шаҳарларидаги вакилилар 15 дакиқа давомидан ўзаро она тилларда сўзлашадиган мувaffer бўйлайди. Суҳбатни компьютер бир вақтнинг ўзида уч тилга таржима қилиб борди.

Мутахассисларнинг фикрича, ушбу янглики ўзининг бебадолиги ва компьютернинг мисонлари нутқини тушуниш муракабларни бөне, камидан 10 йилдан сўнг ундан фикат тиқорат мақсадларда фойдаланишига мумкин бўлади.

Бугунги кунда янги кўнгилма япон, инглиз ва олмон тилларда 1.500 га яхши сўзларни қабул қиласди. Ушбу алоқа тизими жорий этилиши учун 7 йил муддат ва 120 милион доллар керас бўлди.

• Янги нашрлар

ТАНИШИНГ: «МАРКАЗИЙ ОСИЁ РЕВЮ—АЛОҚАСИ»

Янги журналинг биринчи сони Олмаота шаҳрида босмадан чиқиб, обувачларга тарқатилди. У Қозогистон ва Үрта Осиё республикаларида телекоммуникация жарәнни янада тезор қарзилтиришга хизмат килиди. Ҳубекистон, Қирғизистон, Туркманистон, Қозогистон Алоқа вазирликлари ҳамда ҳудудларо «Азиясвязъисмо» ассоциацияси унинг мусассисларидир.

Кирил ишлар Қозогистон Алоқа вазирлигига олиб бориляпти.

Маълумки, алоқа ўзиға хос хусусиятга эга. Соҳида оид ахборотлар 30 вақтида тарқатилиб, «нима, қаерда ва қачон?» деган саволларга аини ва теран жавоб берилши лозим. Тархрият бу борада кенг кўлмада эши олиб бормоқда. Шунингдек, журнал саҳифаларга ўз маҳсулотларини кўз-куз қилишини истаган корхоналар учун имконият яратилган.

Журналинг биринчи сонида юкорида тилга олинган масалалар қамраб олиниди. Унинг саҳифаларида Ашгабат, Олмаота, Боку, Бишкек, Тошкент ҳамда МДХга аъзо бўлган бошқа давлатлар алоқачилари ҳадидан олинган ранг-баранг мақолалар чоп этилган. Шунингдек, Оврупа, Осиё, Америка қитъясидаги алоқага даҳлдор янгиликлар, кашfiётларга ҳам кенг ўрин берилган. «Савол-жавоблар» бурчагида телекоммуникация билан боргли бўлган ҳисседорлик жамиятлари ва тижорат банклари хусусида маълумот олиш мумкин. Журналинг ички мӯқовасида Туркманистон тархиди илик бор мумалага чиқарилган почта маркалари рангли тасвирда чоп этилган. Менимча, масофанинг узоқ ва яхнилиги, уни тарқатишни

Ўзаро ҳамкорлик қилишга келишган республикалар ягона техник сиёсатини олиб боришига сўз бериншаган. Шунингдек, Үрта Осиё республикалари ва Қозогистондаги ҳалдоро ҳамда шаҳарларо алоқа хизмати ва телевидеи кўрсатувларини мувофиқлаштириб турувчи министақиёв бошқарув органни тузиш кўзда тутилмоқда. Айни пайтда бу борадаги таш-

Қозогистон ва Үрта Осиё республикалари Алоқа вазирлари Чимкентда шаҳарлараро ва ҳалдоро алоқа соҳасидаги ўзаро ҳамкорликни юзасидан аҳдлашувга имзо чекишилари хисоблаб чиқишиган «Баъланис» газетаси таҳририяти минтақада соҳанинг ёритувчи журнал чоп этишига жазм қилиши.

Ўзаро ҳамкорлик қилишга келишган республикалар ягона техник сиёсатини олиб боришига сўз бериншаган. Шунингдек, Үрта Осиё республикалари ва Қозогистондаги ҳалдоро ҳамда шаҳарлараро алоқа хизмати ва телевидеи кўрсатувларини мувофиқлаштириб турувчи министақиёв бошқарув органни тузиш кўзда тутилмоқда. Айни пайтда бу борадаги таш-

СУРАТДА: олмаоталик алоқачилар иш устида.

ТАҲРИИЯТ МЕҲМОНИ

Олмаотада чоп этила бошлаган янги журнал ходиммандардан бир гурухи «Хабар» газетаси меҳмони бўлиши. Журналинг Бон мухаррири Светлана Байсалбоеva янги йикодин жамоаниянг вазифалари, журнал саҳифаларида чоп этиладиган мақолалар хусусида батафсил гапирлиб, ўзаро ҳамкорлик қилишини тақлиф этди.

Ҳамкасларимиз Ҳубекистон Республикаси Алоқа вазирлигига қабул килиниб, уларни қизиқтириган саволларга жавоб берилди. Шу-

нингдек, олмаоталик журналистлар жумхурини таҳририни бир қатор алоқа корхоналари ҳаётини билан танишиши. Журналда чоп этиши учун мақолалар тўпланиди.

— Ҳубекистонлик алоқачиларининг сервирия мөхаллияни таҳрири боришини ўз оддимизга маъсаҳ қилиб қўйганини, — дейди С. Байсалбоеva, — ўйлаймизки, тез орада бу ерда ҳам журнал ўзининг доимий мушталийларини топади. Шу бойс ўнга жойларда обуна ўюнтирилди.

Наманган вилояти алоқачиларини ташвишига солаётган баъзи бир муаммолар ҳақида гапирмоқчиман. Маълумки, 1993 йилги рӯзнома ва ойномалар учун обуна ўз вақтида ўтказилганди. Обунада кўрсатилиган нарх бўйича газета тарқатиш иккни ой давом этмайди, баъзи рӯзномаларининг баҳоси ошганлиги хусусида шошилигини маълум олидик. «Ишонч», «Қалб сўзи», «Наманган ҳақиқи», «Наманганская правда» рӯзномалари, «Ёш куч», «Сирла олам» ойномалари шулар жумласидан. Бундай ҳол мушталийларни қаттиқ ранжитмоқда, алоқачиларга эса ортича ташвиши келтиримоқда. Шунинг учун бизда ҳам «Правда», «Труд» ва бошқа Москвада чоп этиладиган рӯзномалага ўхшаб 6 ойлик обуна қабул килинса айни мудда бўлар эди. Чунки нархлар ойда эмас, кунига ўзгариб бормоқда.

Утган йили МДХга аъзо бўлган давлатлар нашрларига обуна Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятидан ташқари бошқа вилоятларда арзон нархда қабул килинган. Менимча, масофанинг узоқ ва яхнилиги, уни тарқатишни

даги харажатлар (Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятидан ташқари) хисобга олинмади. Жумладан, б ойлик «Правда» газетаси учун Тошкент шаҳрида 643 сўм, Тошкент вилоятидаги эса 684 сўмдан обуна килинган бўлса, Наманган, Андижонда

Таҳриииятга ҳат

МУАММОЛАР БАРТАРАФ ЭТИЛСА...

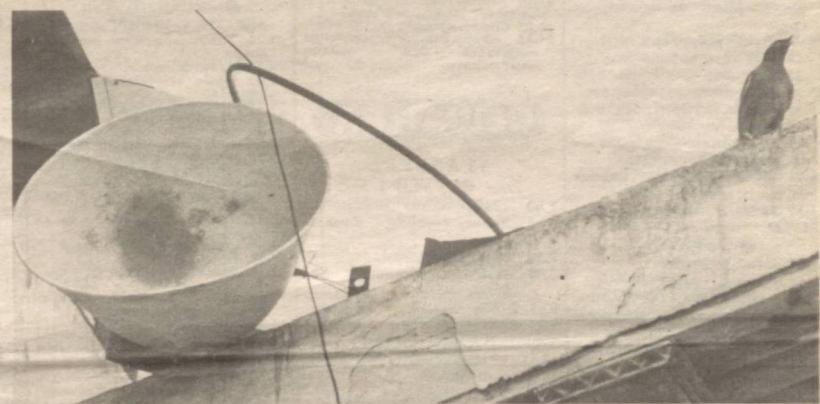
461 сўмдан ёки кўпчилик вилоятларда эса 470-480 сўмдан ҳужжат расмийлаштирилган. Орадаги фарқ 200-230 сўмни ташкил қиласди. Наҳотки, обунага мутасадди бўлганлар масофанинг узоқ-яқинлигини, транспорт хизмати ошиб боришини хисобга олишмаган бўлишида?

«Правда» рӯзномаси обуна нархи Фарғона водийис

вилоятларда камиди б ой инчада 870-900 сўм бўлсангина, харажатларни қисман коплаш имкони бўлади. Бошқа нашрлар бўйича ҳам бу борада обуна кўрнаб чиқилмоғи керак деб хисоблайман. Яна бир муаммо хусусида фикр юритмоқчиман. Бизнинг туманда 80 фоизга яқин алоқа бўлимлари, АТС ва радиотармоқлар жамоа, давлат ҳўяканлар ҳамои бўшатини ёки ижара ҳақи тўлашни талаб қилишмоқда. Биз эса уларга Алоқа Ни замон ҳамон ўз кичида қолган деб тушунтиримоқдамиз. Аммо айрим раҳбарлар бизни тинглашни ҳам исташмайди.

Ўйлайманки, соҳамизга масуль бўлган ўртоқлар бу муаммоларни бартараф этиш йўлларни излашиб, зарур ёрдамини биздан дариг тутишмайди. Ўшанда хизмат учун кетадиган харажатларни қоплаш имконияти туғилади.

Ж. УМУРЗОҚОВ,
Чуст тоҳия алоқа корхонасининг бошлиги.

Жўровоз

Сураткаш С. МАҲКАМОВ

ИМТИЕЗЛИ ОБУНА

Воронеж почтами имтиеzi обуна ойлиги ўтказилшина маълум кильди. Шунга кура, агар кимки обуна мавзумида ярим йишига учун иккни ўндан ортиқ нашрларга ҳужжат расмийлаштирилса, хизмат ҳақи 30 фонзга қисқаситирлайди. Болалар ҳамда Улуг Батон урушни иштироқчилари ва ногиронларни учуни бу кўрсаткич 50 фонз қилиб белгиланди. Кўзи ожаландарга эса обуна нашрлари текин етказиб берилади.

ИККИ ФИЛДИРАКЛИ ДАСТЁРЛАР

Газета ва журналларни обуначиларга тарқатиш боргли сарғи қимматлашмоқда. Бу долат алоқачиларни ҳам ташвишига солиб, бор имкониятлардан тўлароқ фойдаланишига мажбур этади.

Челябинскдаги 47-алоқа бўлими ходимлари автомо-

биличилар болниннин маъсат ҳақи борасида бир қарорга келишига олишмагач, почта ва матбуот нашрларини велосипеди спортичлар кўрсатишни ҳадидади.

Аммо шунга қарамай, велосипед миниб юрган ҳар кандай ўсмир борада алоқачилар мушкүлини осон қилиши мумкин. Гап фақат бошнини бир ерга қовшутириша қолган.

ЭНАГА ЎРНИГА ТЕЛЕФОН

Гўёдай уйда ёлғиз қолса, бундай ота-оналар хавотир бўлишига дожат йўқ. Бунинг учун «Ишонч» марказига кунгироқ қилинса бас. Тажрибли руҳзинослар син орқали керакли ёрдам кўрсатишади. Новгород шаҳрида ўйла қўйилган янги хизмат турни, шубҳасиз, фарзандларни ёлғиз қолдирган аёллар мушкүлини осон қилиди.

«Ишонч» ижтимоий-руҳий ёрдам маркази бир ярим йишига фоянслик мобайнида шаҳар аҳолисининг меҳрини қозони олиди. Бу ерда ҳар бир мижозга алоҳида зътиби борилан қаралди. Шу боис нажот телефона узлукиси ишлаб турбиди.

ПОЧТАЧИЛАР ЖАРИМА ТУЛАШДИ

Кемеровонинг Зон Солдатова маастулиятини почта ходимлари устидан ахабатовор галабага эриши. Гап шундаки, у Москвада ўз юрганда ҳунарларни, вайзандан кутуб олишларини сўраб, шошилигинома юборган эди. Отия юк билан келса, уни

ҳеч ким кутишига чиқмабди. Сабаби — шошилигинома ўз вақтида олинмаган.

Бундай норози бўлган аёл почта бўлнимидан шиконт қилиб, судга мурожаат этди. Суд ўз қарорини чиқармасдан, 1-алоқа бўлими мутасаддилари жаҳбидийданнинг 1000 сўм, ҳамда Солдатовлар оиласига маънавий зарар етказгандиги учун 20 минг сўм жарима тулашди.

ТЕЗКОР ПОЧТА
Швеции почтаси таркибида фақат мамлакат ҳудудидан амал қилиувчи тезкор почта хизмати жойри қилинди. Бундан бўён бир килограммга гочи оғирлидига жўнатмани тезкор почта орқали юборилса, кейнинг кун соат 15.30 гача манзила тетиб боради. Почта жўнатмасини етказиб бериши харж ҳам шунга яраша — 35 швед крони. Буюкта ҳам шу тарзда етказиб берилади. Иккала юбортманинг бир бирорда фарқи шундаки, ҳар керакли жойга ёхуд эгасига етказиб бориладиги хусусида дарҳол ҳабар берилади. Иккала юбортманинг бир бирорда фарқи шундаки, ҳар керакли жойга ёхуд эгасига етказиб бориладиги хусусида дарҳол ҳабар берилади. Мабодо жўнатманинг йўқолгуда бўлса, сизга 5 минг крон кафолат пуль тўланади. Хатнингиз назорат муддатидан ороzi кечиниб етказиб борса, унда почта идораси мижоздан олган тулов пульни қайтариб беради.

ЯССАВИЙ ДОШКОЗОННИ

1993 йилдагы Ахмад Яссавий йилде деб зөлөн қилиниши буюк мутафаккир ҳәттәи ва меросига бүлгән қизи-қишини инада күчтәйтирип юборди. Шу бойы Туркистандағы Яссавий маңбарасының зирәт қылувларының сони күндан-кунга ортиб бормоюда. Газета со журнал саҳифаларда олимлар, әзувчи, шокор со журналистларнан Ахмад Яссавий ҳәттәи, җикатлары җақидагы материаллары со Туркистан сафаридан олган таассуротлар берілген болысқан.

Камина ҳам Туркистанда бир олам таасурут олиб, Яссавий дошқозоннан суратын олиш насыб эттегендегиден қалып жаңа бир бор құвончларга түлиб қайтдым. Дошқозонның тасвирға түширишинин үзін ҳам мен учун унтулимас вөзеке бўлди. Мақбара олдида турли-туман китоблар, суратлар, шу жумладан дошқозон тасвирни түширилган тақвимлар сотилар экан. Кўпчилик қатори мен ҳам тақвимдаги фотосуратта тикилиб қолдим. Унинг таърифини анча вакътлардан бери эшигти неләтган бўлсамда үзини кўрмаган, суратни эса илк бор кўриб туришим эди.

Мақбара ичига киришим билан ўртадаги маҳсул супачага ўрнатилган дошқозонга кўзим тушди. Унинг атрофида одамлар гавжум, ҳамма катта қисици, заму-шавц билан дошқозонни томоша қиласар, атрофида айланисар эди. Қандайдир ичиги туйтуг да дошқозонни суратга олишга

ундарди. Сафарларда доимий ҳамроҳим — фотоаппаратим енимдид эди. Зиёратчиларга дошқозон тарихини галирип бераётган музей ходимидан (мақбара 1978 йили музейга айлантирилган) дошқозоннан суратта олиш учун ижозат сұрадым. У эса: «Ийк, ийк. Мумкин эмас!» деге таптимни эшитишни ҳам истамасти. «Ким рухсат беради?» деган эдим, рӯпарадаги хонаға бошлаб борди ва ўрта ўшлардаги аёлга бир нималар деб, менин кўрсатди. Союз мақбарага фотопарат билан кирганими эшитибек менга ёвқараш қиласар. Ҳужжатларимни кўрсатдим, муддаомин тушунтироқчи бўлдим. Аммо тушунтироқлардан. Кўпимдаги дошқозоннан сурати түширилган тақвимни кўрсанти. «Бу тақвимни мақбара кираверипшида сотиб олдим. Дошқозоннан суратга олиб, уни кўз ўнгингизда пуллашынти. Мен эса эзгу-ннат билан суратга олмоқчи эдим» деганим-

дан сўнг, «Майли, бир мартағина оласиз», деб рухсат берди. Суратта олиб бўлганичча болғи музей ходими енимданд жилмади.

Дошқозон... Буюк бобомиз Амир Темуринг Ахмад Яссавий маңбарасига совғаси. Қозонни Амир Темур фармонига биноно 801 (хижрий) йили эронли уста Абдул Азиз Туркистон якнидаги Қарнай қышлоғига ясаган. Олтин, кумуш, қизил мис, рух, қўроғини ва бронза металлидан ишлантан. Үнта катта, ўттизга кичкина қулоги ва олтизга чиргодони бор. Оғирлиги иккиси тонна, авланаси 245 сантиметр, баландлиги 162

сантиметр, сиғими 3000 литр. Қозон гардишидан пастда уч қатор «Дошқозон» сув қўйиш учун исалган. Темурдан маҳобатни мақбараға сорға», иккича қаторда «Бандан мўминни парваридигорни ўзи ярлақасин» ва учинчи қаторда «Қозонни (801) хижрий Амир Темурнинг бўйрги билан Аллоҳ таолонига ҳалол кули моҳир уста Абдул Азиз ясади» деб ёзилган. Дошқозон 1935 йили Ленинградга олиб кетилган ва 1989 йили Туркистонга қайтарилиб ўлкамиз тарихини ўрганиши йўлида хизмат қиласи келмокда.

Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ

АВАЛО, ҲОШИМЖОН АКА ҲАҚИДА

Ҳошимжон Муллав ғаш-қарәттән Богдод дон маҳсулоти комбинатининг даворгани Фаргона водийсизда ҳамма яхси билади. Лекин бунга улкан корхона осонликча эришгани мўй.

Ҳошимжон академик шу ерлик. Кўкон ин комбинатидаги ишлаб юрганида ун ва оннинг юртимизда ҳаммиша тўкин-сочин бўйинши кўп ўйларди. Факат шахарлардаги эмас, ахолинич туманларда ҳам дон маҳсулотлари ишлаб чиқардиган саноат корхоналари курисла деб орзу қиласар. 1972 йилда Тошкіннинг курилиш мұхандислиги куллийтини тутагиб, Богдоддаги 5-ПМК (хозирги 92-ПМК)-да мастер бўлиб иш бошлаганда ҳам кўнглидаги орзулари унут бўлмади. Сўнг кўчма колоннага бошлиқ бўлди. Ниятлари унга аспотинчилик бермасди.

1986 йилда янги дон комбинати курилишин хисусидага бўлиб қолди. У даштадаги тошлок ерда бўнейтилиши, иш эса оғир кўчиши ҳаммага аён эди. Ҳ. Муллав ҳеч иккисинанмай бўйрагидаги бунёдкорлик ишларига бош-кosh бўйига берди. Аҳолига дон маҳсулотлари қанчалик зарурлигини юракдан хис қилиб, астойдил иш бошади.

— Уша йилнинг дебкабрида курилишин бошлагандан, — дега сўз бошлайди у, — комбинати ишга түшириш учун буюртмачи сифатидаги асбоб-ускуна, турли техникавий жиҳозлар, алоқа кабелларини

ни ўрнатишдан ташқари, 10 минг турдан ортиқ таъминоят кисмларни билан жиҳозлаш ишларини ўзимиз баҳарганимиз. Керак бўлгандеги тегримонда ишловчи йигитлардан кўрилиши бригадаси тушиб, ўзимиз ишлаб кетардик. Ускуна етказиб берадиган заводлар билан алоқа ўрнатиб, югуриб елардик. Созлаш ва ишга тушини ўрнатиб, таъминоятни өтказиб берадиган заводларни таъминоятни ўрнатиб берадиган заводларни ташқари, 10 минг тоннада ишловчи омбор, сув билан таъминловчи ва тозалаш ишшоотлари, қозончона, 8 чакиримли темир йўл ва ёрдамчи хўжалиги бинолари ҳам фойдаланишига топширилди.

Айни кунларда комбинатда 450 нафар ишчи-хизматчи мёҳнат килади. Демак, Богдоддаги шунча ахоли корхонада ишчиликчиликни 300 нафарни ташкевчилади. Айни кунларда комбинатда 450 нафар ишчи-хизматчи мёҳнат килади. Демак, Богдоддаги шунча ахоли корхонада ишчиликчиликни 300 нафарни ташкевчилади.

Чиққуничча тоза сақланади. Бу берадаги жами юмушлар ҳаво орқали, автоматик развишда башарилади. Фақат ун копининг оғзи тикилгач, ишчи уни таҳлаб кўяди, холос.

ИШБИЛАРМОНЛИК—ФАЗИЛАТ

Комбинатнинг «Ором» дам олиш маскани доимо хизматиди.

ЖАМОАНИНГ БЕМИННАТ ТАШВИШЛАРИ

Ришини шу ерлик мутахасислар ўз зиммаларига олишади. Янги корхона учун мала-кали кадрлар масалеси близни кўп ўйлантиради. Жамоа шаклланни даврида мактабларга бориб, 200 нафар ённи Тошкент, Бухоро ва Москвадаги ўрта ва олий ўқув юртларига юбордик. Ҳа, ёш раҳбар комбинат тўлашувадан ишга тушуни тинниб-тинчимади. Бу орада ўзи ҳам Тошкент технология техникумини битириб олди.

ВА НИҲОЯТ...

1991 йил июннан боғдодликлар қувончининг чеки йўқ эди. Ҳашандаги комбинаттанинин биринчи навбати ишга тушган эди. Бир кечак-ю кун-дудза 250 тонна бўйгойни қайта ишловчи тегримонни-

на қуввати ошиб бораётганини бориши мэҳнат билан машгул бўлмоқда.

АВТОМАТИКА ШАРОФАТИ

— Ускуналаримиз Швейцариянинг «Бюллэр» фирмаси лицензисига кўра тайвёрланган, — дайди корхона бошлиги, — барча технологоик жаҳарёнлар автоматик тарзда бошқарилади. Натижада махсулот сифати аъзод даражада бўлмоқда. Илгари ахоли Москва ва Саратовда ишлаб чиқарилган унларни мақташарди. Энди қарга борманг, Богдод унини сўрашади...

Биз өрда иссиқ ҳаммом бор. Ишчиларни физиотерапия усулида даволанишлари мумкин. Тури дам олиш тадбирларни ҳам шу ернинг ўзида уюштирилади. Ишчилар йил давомидаги бепул сут-қатик, байрамларда гўшт билан таъминланади. Бунинг учин комбинат ёрдамчи хўжалигида 115 бош корамон, 40 бош кўй, 10 бош от, 220 ун аслалари бўклимоқда. Езда арзон нархда полиз ва сабзавот махсулотларни сотнади.

ЭЗГУЛІККИНГ НУРЛЫ ЙЭЛЛАРІ

Комбинат раҳбарияти амалга оширайтган хайрия ишларининг тадбирларнинг сонсаноғи йўқ. Наврӯз айбими кунлари корхонада ишлаб кетган ночор оиласарнинг 11 нафар боласига суннат

КИМ ҚАНДАЙ ЯШАЙДИ?

Адолининг ўсимиши ўрганётган Америка ҳукуматига дахлдор бўлмаган «Польюлжи рефлексбюю» ташкилотининг мутахассислари Жанубий Осиё мамлакатлари орасида Шри Ланкада турмуш тарзи энг ююри дебан фикр келиши. Бурда аҳоли жон бошнга 440 Америка долларлари миңдоридаги фойда кўрнилар экан. Ваҳдани, бу кўрсатки Покистонда 390, Ҳиндистонда 350, Бангладешда 200, Непалда 170 долларлари ташкил қила-ди, холос.

Мамлакатда эркаклар ўтча 68 йил, аёллар 73 йил умр кўйилади. Бу масалада Ҳиндистонда олиб қарайдиган бўлса, эркаклар 58 ёнда, аёллар 59 ёнда, Покистонда 56 ва 57, Бутанда 56 ва 49 ёнда оламдан ўтишар экан.

Ҳозирча Шри Ланка ўзига кўшини мамлакатлар орасида болалар ўлими борасида Европадаги давлатларга бемалол тенглиши олади. Ороллар юртада тумплган ҳар минг чакалоидан 19 нафари вафот этса, Ҳиндистонда бу кўрсатки 91 нафарни, Покистонда 109 нафарни, Бангладешда 120 нафарни ва Афғонистонда 142 нафарни ташкил этиди.

Тўйи қилиб берилди. Яхши ниyатда ҳар бир бола учун ономат дафтарча очилди, 7.370 сўмдан кўйилди. «Улер 18 ёнга тўлганда миллионер бўлишади», деб дайди фарҳ билишларни бошил. Уша унтилмас кунда болаларга сорға килинган бир сидра усти бос, кийим-кечакларни айтмаса ҳам бўлади.

Бундан ташқари шу куни комбинат жемоаси Муневваржон Дехонов, Нишонбой Отажонов, Илхомжон Алиев, Махруфжон Кенжаверларнироҳа тўйини ҳам ўтказди. Келин-кўвларга 10 минг сўмдан тўёна берилди. Наврӯз куни тумандаги 100 нафар хонадонга белуп ёт, ун, гуруч, соғун тарқатиди.

Ўтган йили декабрда меҳршафат жамғармасига 180 минг, туман ногиронлар уйинага 50 минг, бу ишлар Наврӯз тантаналарини ўтказиш учун 50 минг сўм хайрия қилинди. Тожикистонлик биродарларга белул 2 тонна ун жутатиди. Мана, иккиси йилдирки, комбинат «Богдод ҳётин рўзномасига ҳам хонийлик қилиб қелмоқда. Футбол мавсуми бошлангичи арафасида «Богдодчич» жомоаси ҳам унчилар қаралогига ўтди.

Адам ДАМИНОВ,
[«Хабар» учун маҳсус тай-ёрланган]

СУРАТЛАРДА: комбинатда ўтказилган Наврӯз байрамидан лавҳалар.

Сураткаш:
Гуломжон УБАЙДУЛЛАЕВ

• Хориждаги ватандошлар ҳәтидан •

Камол Бобоқурбон хорижда туғилиб, вояга етган ватандошларミздан. Унинг ота-онаси 1933 йили Маргилондан бир кечада бош олиб чириб кетганча, кайта бу заминга қадам босиш уларга насиб этмади. Узоқ йиллар сарсон-саргардонлика юринди. Кўп мулоҳазалар билан мухожилярд Ҳиндистонга ўтишиди. Надоматлар бўлснини, Беруний Амир Темур, Бобур каби буюк алломаларимиз қадами етган тупроқса сигнишмади. Бу гал Туркияга қараб йўл олиши. Шу ерда 1941 йили Камол дунёга келди. 1965 йили ўз баҳтини излаб Америкага йўл олганда, отонаси кўп мулоҳазага бориши ганди. Ундан ўн ёш катта бўлган ва Маргилонда туғилган Зиёвуддин акаси алчадан бери Мюнхендаг «Озодлик» радиосининг ўзбек бўлимида фволият кўстарди. У Камолниң аҳду-қарорини маъннублаб, АҚШдаги танишларини бундан боҳабар қилиб юйди.

Ун иккى йил мобайнда Камол Нью-Йоркда такси ҳайдаб, унчамучса сармоя тўйлағач, бир кичик бензин кўйлини корхонасини сотиб олади. Шундан сўнг ишлари бир оз юриши кетди. «Кимни Америкага чиг кўнгилади бахт излаб келса, у албатта мурод-мақсадига етди», дейди Камол Бобоқурбон. Машақатли йиллар унинг пешонасини осонлинича сизламида, албатта. Унинг пухта иш тутиши, яхши дўстлар ортириши, ишларимонлиги шу ерда жуда кўл келди.

Бугунги кунда у Америкада шаётган ватандошлар орасида муносиб обруга эга. Узига етарли сармояси бор. Янада улуг мақсадларни кўзламонда. Иншоollo, уларга ҳам эришгай.

1992 йилнинг бошларидаги акаси Зиёвуддин Бобоқурбон 60 йиллик айрилиқдан сўнг или бор Тошкентта келганди. Кеиниро Камол ҳам отамаконга ташриф буорди. Зуқко иносон, одамоху, мемондус, кўли очиқ Зиёвуддин ака билан қисқа вақт учрашаска, бафуржаси сўхбат куриш имкони бўлмаганди. Камол Бобоқурбон эса бизни қизинтирган саволларга бажонидил жавоб бернишга рози бўлди.

Хабаримиз бор, бир неча кундан берি отамакондасиз. Айтингчи, бу ерга дастлаб қадам кўйган чор кўнглинигизда қандай ҳислар пайдо бўлди?

Одатда, таниш бўлмаган юргота боргандага ортича хиссистарларга эри берилади. Биз эсак бамисоли ўз юртимизга келганимиз. Миллатдошларимизни савомаласи каминани ром айлагани бор гап. Нимасини айтай, узоқ давом этган айрилиқ бир-биримизни янада азизроқ килиб юйди. Биз ватандан инроқда бўлсақда, унинг меҳрингиси билан ҳаёт кечирди. Унинг ҳар бир зарраси вужудимизга айланди. Ярим асрдан бери бизда юрт дайдорига тўйиш истаги бор эди. Мана, оллоҳ шу кунина бизга насиб этди. Бундан беҳад миннатдормиз. Ишноollo, энди тез-тез дайдор куришиб турсак керак.

— Сўзларигиздан билиниб турдиган, Ўзбекистонга биринчи марта келишиниз...

— Афсуски шундай. Ёшим эзлиқидан ошиб ёланганда ватанди илк бор куриш насиб этди. Кўп вақтдан бери юргота келиши, миллатдошлар билан отамаконни истаги бор эди. Ҳар хил сабаблар билан отамаконни куриш насиб этмасди. Уни қарангни, тақдир тақзоси билан каминадан олдин қизим шу ўғлам юзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлиб кетишиди. Уларнинг таскорини эшиштагч, бизда отабоблар юрготи бориш иштиёқи янада кучайди.

— Бу гал ҳам ўғламигиз билан келибесиз...

— Ҳа, унинг хоҳиши шундай эди. Шу билан бирга рафиқам ҳам бизга ҳамроҳ бўлган.

— Сизни кўпроқ тижорат, савдо-сотни ишларни қизинтириш

жасан. Айтингчи, фарзандларнинг нима билан шугулланнишади?

— Хориждаги ҳар бир шахс бирор соҳада ишбизларини бўлиши лозим. Агар яхши яшайман, турмушим бинойидек бўлсан, денилса, албатта ўз ишини очди. Жуда бўлмаса у-бу нарса олиб, сотади. Шу баҳонада жаҳон кезади. Ҳалол шериклар излайди. Биз ҳам шу йўлни босиб ўтганимиз. Фарзандларни кўмак берни туришада, аммо уларни қизинтирган соҳалар бўлақча. Масалан, қизимиз Америкадаги билимдан ҳуқуқшунослардан. У ишни дорилуғунинг битирган. Мамлакатдаги энг яхри газеталардан бирни бўлган «Вашингтон пост» да ҳуқуқий масалаларга оид мақолалари билан қатнашиб турди. Бу борада катта тажриба тўплаган. Илмий ишни ҳам давом эттироқмода. Мақсадим бир ўзбек фарзанди Америкадек бир буюк давлатда ўз мавзенига эга бўлишини кўришидар. Имоним комилки, шундай куна телади. Ўғламигиз эса сиёсатни танлабсан. Бу масала билан из-

— Эшитишмича, масжидни қайта таъмирлашни ўз зинманинга олибсан...

Худди шундай. Аждодларимиз бош кўнгидан савоб юмушларни давом эттири зинмамизда эканлигини яхши биламиш. Қизил империя ҳуқимрон бўлган даврдаги 60 йиллик айрилиқ бу ишни бажарига имкон бермади. Энди чин қўнгилдан савоб ишларни зинмамга олиш биз учун ҳам қарз, ҳам фарз. Агар шундай қислак, аждодларимиз руҳини шод айлаган бўламиш.

— Ҳафлри ишларингиз шу билан чегараланиб ўлмаса кепарак?

— Бу гал факат бир сайдэк сифатида ташриф буюрганимиз. Ота юргота томошабин сифатида келдик дейиш эриш тувлар экан. Истардикки, хоҳлаган пайтада бу ерга эмин-эркин келиншига икозат бўлса. Ҳуллас, бир неча кун юриб, ўзимча хомчут қилиб юйдим. Ниятим — орадаги узилтан ришталарни қайтадан тикилашадир. Тижорат билан шугулланиш ўйим бор. Бу ерга

қилаётган мамлакат ҳалқи ўлчамли ва тежамли иш тутади. Биз ҳам шунга амал қилишга ўрганинг қолганимиз.

— Сиз қайси тилларда гаплаша оласиз?

— Табиийки, Америкада яшандан сўнг инглиз тилини мукаммал билмай турб кун кўриш амри маҳол. Уни бир америкалик ўзлаштирганим. Туркча саводим бор.

— Қаерда билим олганимиз?

— Туркияда тижорат илми бўйича таҳсил кўрдим. Ба буни нечогли ўзлаштирганим хориждаги ватандошларга мъалум.

— Бир йилда қанча даромад қилиласиз?

— Бу сир, уни ошкор қилиш одобдан бўлмаса керак. Ҳарқадай, ўзимизга етади. Қунимиз ўтиб туриби. Америкада ўз бойлигини кўз-куз қилиш, бугун учча тодим, эртага бунича топаман, дея чираниш курамайди. Ҳар ким ўзига кун куради. Бирор билан бирорининг иш йўқ. Жами ҳаракат мамлакат қонун-қондаларни доирасада бўлиши даркор. Ундан ташҳари чиқиш мумкин эмас. Дарров тартиба чакириш қўйишидади. Энг мухими, ишончини ўзотмаслик керак. Шунинг учун тўғри ҳаракат килишига оdatланганимиз. Америкада ёлғон сўзлаб, бирорни авловчи, қўлидан келмаган ишларни ваъда қўлувишларни аслод ётқизишмайди.

— Ўзбек адабиёти билан нечогли танишисиз?

— Ўзбек адабиёти хусусида озми-кўлми тушунчлини бор. Зеро, тилини ва адабиётни ўзотган шахс ватандан ҳам маҳрум бўлади. Бу ақида биз учун қонун. Шу боис ўзбек ижодкорлари билан учча-бунча мулоқотда бўлбай тураман. Зуко инсон, ажойиб шонир Эркин Воҳидовни жуда хурмат қилиши. У кинни Америкада бўлганида бизниснинг кўнинг ўтганди. Дилини ўртчиға газаллар ўқиб, қўнглимининг шод қылганини ҳамон эслаб юрамиз.

— Камол ака, сиз дўшини кўп қадрлар экансиз. Шу қандай нима дел оласиз?

— О, буни тўғри англабиз. Дўлти кийиншини тушунчлини бор. Дўнёда мен учун ундан азизор ёки кийим йўқ. Менинчма, ҳар қайси ўзбек дўлти кийинши лозим. У қаерда бўлмасин, бошқа миллатларни ажралди турни лозим. Сизга айтсан, уйимдаги бор дўпиллардан бир кўргазма очса аразииди. Турил ўйларда тикилган дўлтини бир кийин орзум. Айнича, қўлда тикилганни жуда қадрламан. Бир кўришада қўлда ёки машинада тикилганни айтниб беради. Самарқандада бўлганимда бир кувон қўйидаги чиройли бош кийимини мақтаб, уни менга қўлда тикилган дей пулламончи бўлди. Аммо унинг бу ниятини пучга чирадим. Бошида бир аёлнинг дўшини синни айтган нариҳдан иккиси ҳамон эслаб юрамиз. Чунки у ҳақиқий, қўлда тикилган эди. Машинада ҳар доим 3—4 та дўшини юради. Ҳонага кирган заҳотиёқ уни кийиб оламан. Бирор маърқага борсан, миллатдошлар билан дўлти кийиб кўришаман.

— Кейинти вақтда Америкада Ўзбекистондаги жамоат ташкилотларининг бўлганимлари очилмоқда. Сиз буни қандай изоҳлайсиз?

— Тан олини кимлини, ҳозирги имкониятдан ўрнини фойдаланини, иккиси ўртадаги якнилини янада кучайтириш лозим. Эшитишмича, бизда «Наврӯз» хайрия жамгарасининг бўлгани очилмоқни. Албатта, у ердаги миллатдошлар бу борада қўлларидан келган ишни бажарига айтади. Қолаверси, бу инсонни бурчимиз. Имоним комилки, бу борадаги ҳаракатларни янада кенгайтироқ лозим. Чунки инсон томонда ҳам бунга хоҳиш бор. Энг мухими ҳам шу эмасми?

— Тўй-маърқаларнинг қандай ўтади?

— Худди шу ердагидек. Назаримда, унчалик фарки йўқ. Биз ҳам дастурхон ёзиб, эзга ош берамиз. Албатта, ҳар ким қудратига яраша. Ортича исроғарчиликка йўл қўйилмайди. Етти маҳалладан ошада чорлаб, кетта дош қозонда ош дамлаш олати йўқ. Чунки биз истиқомат

— Сўзларигиздан билиниб турдиган, Ўзбекистонга биринчи марта келишиниз...

чили шугулланмоқда. Жаҳонда юз бераётган сиёсий воқеалардан доимоҳи ҳабардор бўлбай туриши истайди. У ҳам даврнинг тутушиларидан бори. АҚШда узоқ вақт яшаб, иш куришлади. Айнада ҳам куриши куришади. Ажралди. Ажралди.

— Марғилон сафари сизда қандай таассурот қолдирди?

— Рости, отам ва онам таъвудлудан топган тупроқда бор-йўни олти соат бўламан деб ўйламаган эдим. Бизни кутиб олган шаҳардаги юзимни кўйимда ҳам куриши куришади. Ажралди. Ажралди.

— Ҳар кимни куришади. Мехмонлар шашнига зинфат бериди, ётиштириш учун жой ҳозирлаб қўйибди. Афсуски, датто бир кун колиши насиб этмади. Опон дадам курдирган маскандаги олиб боришига юрагим чидамади. Унинг табаруруноми билан ата-лувчи номозгоҳ шу кунларда ҳам ҳаётнишади.

— Афсуски шундай. Ёшим эзлиқидан ошиб ёланганда ватанди илк бор куриш насиб этди. Кўп вақтдан бери юргота келиши, миллатдошлар билан отамаконни истаги бор эди. Ҳар хил сабаблар билан отамаконни куриш насиб этмасди. Унинг қарангни, тақдир тақзоси билан каминадан олдин қизим шу ўғлам юзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлиб кетишиди. Уларнинг таскорини эшиштагч, бизда отабоблар юрготи бориш иштиёқи янада кучайди.

— Бу гал ҳам ўғламигиз билан келибесиз...

— Ҳа, унинг хоҳиши шундай эди. Шу билан бирга рафиқам ҳам бизга ҳамроҳ бўлган.

— Сизни кўпроқ тижорат,

Алихон ШЕРМАТ,
Ислом УСМОНОВ
СУРАТДА: Камол Бобоқурбон
рафиқаси ва қизи билан.

